

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancați nu se
primesc. — Manuscrise nu se
retrimite.
INERATE se primesc la Admi-
nistrațiune în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dukas, Heinrich
Schickel, Rudolf Mosse, A. Oppelitz
Nachfolger; Anton Oppelitz, J.
Dandberg; în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernad; în
București: Agence Havas, Suc-
cursale de Roum-nie; în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Prețurile inserțiunilor: o seriă
garmond pe o colonă 6 cr. și
30 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 8-a o
seriă 10 cr. sau 50 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LVII.

„Gazeta” iese în săptămânile.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorii.

Abonamentul pentru Brașov
a administrațiune, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiu
1.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 91.

Brașov, Luni-Marți, 26 Aprilie (8 Mai)

1894.

Procesul Memorandului.

(Raportul special al „Gaz. Trans.”)

CLUȘIU, 6 Mai n. 1894.

Călătoria la Clușiu.

Este știut, că membrii comi-
tetului central aflători în Sibiu, au
plecat la Clușiu Vineri dimineața.
La plecarea li s'au făcut ovații
în Sibiu, cari s'au repetat cu
multă însuflețire pe tot parcursul
liniei ferate până la Clușiu. Înălță-
tore au fost ovațiile, ce li s'au
făcut la Copsa mică, era dela Bla-
șiu, — unde în mânia tuturor opini-
țiilor, era adunată publică foarte
numeroasă și unde manifestațiunea a
fost la culme, — până la Teiuș,
poporul forma spaliră de ambele
părți ale liniei ferate.

La Aiudă poporul, care a eșit
spre întâmpinarea membrilor din
Comitet, a fost împraștiat de
gendarmeria,

Țeranii noștri, bărbați și femei,
cari erau la lucrul câmpului, când
au vădit trenul, au pu-ș pe-un
moment sapa și lopata la o parte,
și cu mâinile înălțate spre părintele
Cerurilor, strigau cu mare însufle-
țire „Dumnezeu să vă ajute!”

Drumul, adevărat triumfal,
ce l'au făcut până la Clușiu mem-
brii din Sibiu ai comitetului, a fost
ilustrat la gara din Chiriș prin o
nouă faptă de violență a adversari-
lor noștri. Vineri la orele 3 d. a.,
când a sosit trenul, la gara din
Ghiriș era adunat popor în nu-
măr de peste 1000. Mulți veniseră
din Munții apuseni, apoi din satele
din jurul Turdei și din alte locuri
depărtate ale comitatului Turda-
Arieș. Inteligența română din Turda
era aproape totă de față. Poporul
și inteligența au cerut dela șeful
gărei bilete pentru a pute intra pe
peronul gărei, der nu li s'au dat.
Postul de gendarm din Ghiriș,
augmentat prin cel din Turda, a
primit poruncă strajnice, ca să nu
lasă poporul a se apropia, er decă
ar observa și cea mai mică opunere,
să tragă în carne vie.

Femeile române din Turda se
prezentară cu un mare și frumos
bucet tricolor național, cu pant-
lică mar tricolore avându inscrip-
ția: „Românele Turdene”. Bucetul
acesta era destinat pentru preșe-
dintele Comitetului. Der fiind-că Ro-
mânilor nu li-a fost permis să
intre pe peronul gărei, astfel nici
bucetul nu se putea preda destina-
țiunei sale. Ce era de făcut?
Unul dintre cei de față a luat bu-
chetul, l'a pachetat într-o cutie
de cilindru, și-a scos biletul până la
Valea-florilor (Virágos-völgy) și as-
fel i-a succedat a preda buchetul
în tren d-lui Dr. I. Rașiu.

După plecarea trenului, popo-
rul s'a retras pe-un câmp in-
tins de lângă Ghiriș. Gendarmii
insă nu l'au lăsat în pace. În mod
brusc au mers asupra lui, provo-
cându-l să se retragă. Conșciu de
nevinovăția sa și mai ales de in-

tențiunile lui pacifice și inofensive,
poporul n'a voit să se retragă ime-
diat. Atunci gendarmii, fără de nici
o cauză, au pus mâna pe proprietarul
Russu din Poiana și pe doi învățători,
i au legat în faț și i au dus, ca
pe nise făcători de rele, la faimosa
Turda. După această scenă vanda-
lică, provocată de ura și dușmă-
nia gendarmilor și a capilor lor,
poporul s'a depărtat pe la ca-
sele sale.

Dela Ghiriș mai departe spre
Clușiu în totă calea erau postați pe
lângă traseul liniei ferate grupuri
de țeran și țerance române, cari
prin furtunose urări de bine întâm-
pinau trenul, ce ducea pe acasați.

Vrednică de înregistrat e fru-
mosa manifestațiunea dela Ceanul-mare,
comună situată dincă de Ghiriș,
cătră Clușiu. Intreg poporul ace-
stei brave comune românești era adu-
nat, în frunte cu preotul, dinaintea
micei gări. Când a sosit trenul,
poporul cu capetele descoperite a
întimpinat pe membrii din comi-
tet, salutându-i cu însuflețite urări
de „să trăească” și „Dumnezeu cu
voi și cu cauza noastră”; unul din-
tre țeran, care ducea praporul biseri-
cei, l'a plecat în semn de stimă,
iubire și aderență.

Asemenea manifestațiune a fă-
cut poporul și la Kolozskara, unde
spre mirarea tuturor nu era de față
nici un gendarm.

Urměză acum Apahida, unde or-
ganele statului și-au „arătat” pu-
terea lor în totă plenitudine. Aici
a fost adunat popor cu miile,
pentru ca să se manifesteze iubirea și
alipirea cătră cei acasați. Poporul
era postat pe platoul de dinaintea
gărei. Mare mulțime de popor in-
trase și pe peron. Aici insă era
consignată gendarmeria în frunte cu
fisalgăbirul. Înainte de a sosi tre-
nului, fisalgăbirul a dat poruncă
gendarmilor să tragă cordon și să
alunge poporul, ceea ce s'a și fă-
cut. Gendarmii au tras cordon și
au început să lovă cu patul puscei
în drepta și în stânga, fără cruțare.
Nu era insă nevoie de baionetă și de
glonț, căci poporul adunat, țin-
dându la ordine și la demnitate, s'a
retras pe-un șes, ce se află îndē-
rățul gărei. Când a sosit trenul
cu acasații, o frumoasă și înălțăto-
re manifestațiune li s'a făcut.

Asemeni manifestațiuni li s'a fă-
cut, în drumul lor spre Clușiu,
și vice-președintelui George Popă de
Băsești, care împreună cu d-nii Gera-
simă Domide, Teodor Mihali și Dr. G.
Triponă au sosit aici Vineri seara. Au
fost întâmpinați la toate gările de
popor, primind mulțime de buchete
și cununii de flori.

La Clușiu.

Clușiu are o înfațare deose-
bită, ca în ajunul zilelor mari.
Pe strade frecuența și îngrămădirea
publicului e foarte mare; nu s'a mai
vădit pte nici odată atata lume
românească adunată aici din toate
părțile Transilvaniei și Ungariei.

Membrii din Sibiu ai comitetu-
lui central au sosit în Clușiu, Vi-
neri seara la orele 6.

Inteligența intră și tinerimea
din Clușiu s'a pregătit cu zile ina-
int de a primi în mod demn pe
acasați, der surprinderea lor a fost
cu atât mai mare, când au vădit
că nici măcar bilete de peron nu
li s'au dat. Erau la gară peste 200
persone, domni și dame, domnișo-
rele din loc erau îmbrăcate în
alb.

Nedându-se bilete pentru peron,
publicul se postase înaintea intră-
rilor gărei; când trenul a sosit,
nesfârșite strigări de „ura” și „zsvio”
eșiră din pepturile a sute de voci
bărbătești și femeesci. Poliștii au
început să se porțe brutal. Pe
unii îi împingeau, pe alții îi prindeau
de guler și erăși pe alții îi îmbrân-
ciau cu violență. Pe lângă toate
astea, strigătele de „ura” și „zsvio”
nu voiau să înceteze.

Dându-se jos din cupeu, mem-
brii comitetului au fost întâmpinați
de damele din Clușiu cu buchete și
cununii de flori. Cele mai multe își
smulseră buchetele de violele dela
piept și le aruncară înaintea sərbă-
torilor, cari nu călcău, decât pe
flori.

Dela gară a pornit spre oraș
un imposant conduct, format
din tot ce are Clușiu mai distins,
Români, se înțelege. Ôșpeții au des-
călecat la cartirele destinate pen-
tru ei.

Vedându tinerimea maghiară, ce
primă grandioasă li s'a făcut ac-
sătorilor, a voit să insceneze ieri o
demonstrațiune. La 6 ore seara au eșit
la gară vre-o 300 de studenți ma-
ghiar, însoțiți de droșdia societății
de aici, armați cu ciomege și pietri, ca
să primescă ei pe „Valahii”, ce pe-
regineză la Clușiu. Cu trenul dela
6 ore insă au sosit puțin Români,
pe cari i-au primit cu „abzug”—uri
și cu fluerături surugiesci. Românii
sosiți, urcându birjele, au lăsat ca-
nalia demonstrantă în pace, intrându
în oraș. Demonstrații insă spu-
megau de ură și turbare, ei căutau
cu ori-ce chip să se verse veninul,
ceea ce au și făcut. Dinaintea ho-
telului „Hungaria”, ei începură a în-
jura și a face un șgomot asurșito-
r.

Până a nu ajunge aici insă, ei
aruncară cu ouă asupra edificiului
dela banca română „Economul”, er
după ce ajunseră înaintea hotelului
„Hungaria”, unde este încuartitat
Comitetul central, au început să
fluere și să strige „le az oláhokkal”,
„abzug oláh” etc.

Vrednic de notat e, că poli-
știi priviau această scenă vandalică
fără de a se mișca, decât abia când
turburătorii începuseră a se împră-
șia. Mai observăm, că printre de-
monstrații se puteau vedea și redac-
torii dela foile unguresci din loc.

Încă ceva. Nu li-au fost des-
tul demonstranților cu ceea ce au
făcut dinaintea hotelului, ci ei au
intrat pe pörtă, au urcat scările
și, postându-se dinaintea odăilor ôs-

peților români, au început să ame-
ninte și să strige ca nise sêlbatic.
Atunci au eșit afară doi advocați
Slovaci și după ce-i privă cum își
varsă furia, unul dintre ei își luă
pălăria de pe cap, și le mulțami
pentru grandioase „ovațiuni”. Ru-
șinați demonstrații după acesta s'au
depărtat.

Aici s'a consignat miliția. Au
sosit ieri două escadrone de husari,
fiind încuartiați prin oraș și mai
ales pe la hoteluri. Se vorbește,
că infanteria a primit de fiă-care om
câte 100 cartușe, ca în timp de res-
boiu.

În legătură cu acestea voiu aminti
și măsurile stricte, ce s'au luat din
partea postelor și a telegrafelor
din loc, cari fără îndoieală, că la
ordinul guvernului, au hotărît să re-
fuză espedarea și să suprimă toate tele-
gramele, cari vorbesc despre pregăti-
rile procesului și despre mișcările
de aici. Astfel s'a refuzat espe-
darea unei telegrame cătră țiarul
sêrbesc „Zastava” din Neoplanta,
pe care a scris-o directorul acestei
foi, d-lu avocat Dr. Gavrilla, care
figurează și ca apărător în proces.

Tot asemenea s'a refuzat es-
pedarea telegramei d-lui avocat
Roșiu, la Biserica albă, în care se
arată, că la sosirea mai multor Ro-
mâni din acele părți, la gara din
Clușiu, trăsura li-a fost amenințată
cu ciomege din partea plebei ma-
ghiare, adunată la gară.

Eri și aș a sosit în Clușiu
mare parte din inteligența română
din tota unghiurile țării. Sunt și
câtiva advocați slovaci, cari, pre-
cum am înțeles, vor lua parte ca
apărători, ca de exemplu d-nii Ste-
fanovic, Dulla etc.

Acusații sunt în număr com-
plet, asemenea și apărătorii.

Pressa e foarte bine represen-
tată, Românii au un birou de pressă
deosebit în localul otelului „Bia-
sini”, er Maghiarii în otelul „Cen-
tral”.

Brava noastră tinerime universi-
tară încă e foarte bine reprezentată.
Au venit tineri în număr mare
din Viena, Graz și din Pesta, între
cari și un Slovac, care a luat
asupra sa sarcina, de-a raporta la
tote foile Slovace despre procesul.

Aș, până la încheierea acestui
raport, ce Vi-lu trimis în fuga
condeiului, nu s'a întâmplată nici
un incident. Lumea insă e foarte
agitată de ambe părțile. Românii
se așteptă la scandaluri din partea
„nobilei” tinerim maghiare și a
drojdiei societății din Clușiu, care a
devenit celebră în provocări, scan-
daluri de stradă și insulte.

Raportorul.

CLUȘIU, 6 Mai 1894.

Abia a trecut 1 1/2 ore de când
v'am espedat un raport mai lung
despre ceea ce s'au petrecut aici,
când am înțeles, că în trenul dela
6 ore vine lume multă de țeran ro-

mâni de pe la Sighișoara și din părțile Târnavei-mici.

La gară eși lumea curiosă, mai alesu Maghiarii. Erau celu puțin 2000 de omeni, cari așteptau sosirea trenului. Poliștii călări și pedestri, precum și gendarmii impestrițau această masă imosantă de publicu. Ordinea n'a fostu turburată prin nici unu incidentu supărătoru.

Curându a sositu trenulu. Era înțesatu cu țerani dela Sighișoara, Șopartogiu, Daia, Telina, Apoldu și Boziașu, in număr de celu puțin 300—400, in frunte cu numeroși preoți și mireni inteligenți. Când trenulu a intratu in gară, țeranii strigau cu însuflețire: „Christosă a inviată!” și „Vivat!” I-au primitu bravii noștri studenți universitari și in șiruri frumoșe au intratu in orașu pe la cuartire.

*

Aseră și ađi dimineță au sositu țerani de pe la Seliște, Teiușu și o mare mulțime din Bănatu, cari mai alesu atragu privirile publiculu Ciujavianu.

Dimineță sosescu și Brașovenii.

*

Din ordinulu căpitanulu poliției s'au lipitu așe pe zidurile orașulu, in cari poporațiunea e provocată la liniște și moderațiune.

Diua de mâne o așteptă toți cu mare încordare.

Raportor.

Românii brașoveni. și Procesulu Memorandului

Inre locuitorii români din orașulu și comitatulu Brașovulu se manifestă față de procesulu Memorandului unu interesu cătu se pôte de viu. Spiritele suntu tinute într-o încordare excepțională.

Erî după prânđu, deși timpul era ploiosu și forțe nefavorabilu, piața Brașovulu era traversată de mulțime de publicu. Numeroșe grupe de țerani români, veniți de pe la sate, așteptau momentulu plecării la gară.

La orele 6 p. m. instantaneu se formă unu șiru de vre-o 200 de Români, cari înșirați in rânduri de câte 3—4 persoane, plecară din plieță spre gară. In scurtu timp însu numărulu acestora se imulți ajungându la mai multe sute. In frunte mergeau mulțime de țerani din localitate și împrejurime, îmbrăcați in sərbătoreșculu lor portu naționalu. Conductulu era imosant. In mersulu spre gară, se cântară in coru puternicu diferite imnuri naționale.

Ajunși la gară, fură întâmpinați de altă mulțime de români și unu frumosu număr de dame române, cari merseră înainte cu trăsurile. Peronulu gării, restaurațiunile și tôte salele de așteptare erau înțesate de Români. Era aprupe imosibilu să te misci dintr'unu locu in altulu.

La sosirea trenulu de cătră Săcele, mulțimea de pe peronul isbucni in puternice strigări de „să trăescă”, er din trenu răspundeau cu aceleași urări însuflețite unu frumosu număr de țerani și cărturari români săceleni, cari călătoriau spre Clușiu.

După câte-va minute se dete signalulu și publiculu călătoru începă să se urce in trenu spre a continua drumulu spre Clușiu. La dispoziția călătorilor steteau 24 de vagone, cari la momentu fură înțesate de țerani și cărturari români. Nu putem sci cu esactitate numărulu celor ce au plecatu la Clușiu cu trenulu de erî sêră din orașulu și comitatulu nostru, n'a rămasu însu, pe câtu amu aflatu noi, o singură comună din acestu comitat, din care se nu fi plecatu la Clușiu celu puțin câte 3—4 persoane. Numai din Brașovă au plecatu peste 60 de inși, apoi din mai multe comune vecinașe din comitatulu Făgărașulu, ca Zărneștii, Tohanulu vechiu, Tohanulu nou etc. Din unele comune au mersu câte 7—8—9, ori mai mult inși. Intr'unu timp era fixatu numărulu celor ce aveau să plece la Clușiu cu 120; căți se voru fi mai adausu in urmă, nu putem sci.

Entusiasmulu ajunse însu la culme numai după ce călătorii se suiră in trenu. Ei steteau in trenu, er o altă mulțime rămasă pe peronulu gării. Deodată din mijloculu damelor aflătoare pe peronul se auđi ințonându-se in coru imnul „Deșteptă-te Române”, cu care dōmnele și domnișorele române umplură de entusiasm tôte inimile. La începutu publiculu ascultă in liniște, deodată însu entusiasmulu isbucni și mulțimea începă instantaneu să cânte „Deșteptă-te Române”, cu o însuflețire, ce nu se pôte descrie.

Tôte încercările poliștilor, de-a împedeca manifestațiunile rămaseră zadarnice.

Călătorii din trenu salutau cu urări de „să trăescă”, cei de pe peronul răspundeau asemenea. Când trenulu plecă, entusiasmulu era la culme. Însuflețitele salutări ale călătorilor și ale celor rămași pe peronul credeai că nu o să se mai sfirșescă. Călătorii făceau semn cu palerile, cei de pe peronul răspundeau așiderea, er damele fălăiau batistele.

După ce trenulu dispără in depărtare, publiculu se re'ntorse in orașu. Cu acestea se termină diua de ieri.

Astăđi încu desu de dimineță începă a se abate pe la Redacțiã noastră când unu, când alții dintre concetățenii români din localitate, ba chiar și cățiva țerani dela sate veniră să afe sciri sosite dela Clușiu. Publiculu in totalu este impacientu de-a cunoșce evenimentele, ce au să se desfășure.

Mai mare pare a fi iritațiunea in simulu dōmnelor și domnișorelor noastre din localitate, cari se întrecu intru a da cele mai frumoșe dovede de nobila lor ambițiune și conștiința națională. Astăđi dimineță ele se presentară in număr mare la biserica din Gröveri, unde se oficia serviciu divin pentru isbēnda causei române. După eșirea din biserică, se adresă Comitetulu partidei naționale, in Clușiu, următorea telegramă din partea dōmnelor:

„Amu imploratu, cu sufletele înălțate de credință, dela Domnulu prea sfântu rugăciuni fierbinți pentru cauza neamulu nostru, apăsatu pe nedreptate. Lacrēmile noastre ne scaldau ochii, nu de descurajare, ci pornite din credință, că ori cum ar fi, isbēnda va fi a noastră, și stavilele, ce vi se punu in cale, deșteptă au otu mai multă încredere in puterile noastre proprii.

Trăescă luptătorii națiunei!

„In numele femeilor române din Brașovă:

Elena B. Baiulescu, Maria Diamandi Manole,
Elena Mureșianu.

Altă telegramă a fostu adresată din partea domnișorelor române. Ețã-o:

„Inimile junelor fete române, inspirate de rugăciunile fierbinți cătră Atotputernicul pentru luptătorii români, ridică glasurile lor nevinovate ca încurajare pentru isbēnda causei noastre naționale.

„In numele fetelor române din Brașovă:

Maria Sorescu, Victoria Branisca,
Agapia Nicolau, Gliceria Popea,
Evlira Diamandi Manole.

Observăm, că din Brașovă i s'au trimis comitetulu încă trei adrese de aderență: una din partea cetățenilor români cu 400 de subscrieri, alta din partea femeilor române cu 460 de semnături și a treia din partea fetelor române cu 137 semnături. Din cauza lipsei de spațiu, textulu acestor adrese ilu vomu publica numai in numărulu de mâne.

Asistență militară la Zărnescu.

Din Zărnescu ni-se comunică, că marele interesu, celu manifestă poporul român de-acolu față cu procesulu Memorandului, a umplutu de spaimă pe cei căți-va Unguri, ce se află in acea comună.

Sub cuvēntu de-a menține ordinea, ei au cerutu asistența militară, care li s'a și datu.

Erî, Duminecă diminețã o trupă de ostași călări a fostu adusă in Zărnescu.

Meetingulu din Bucuresci.

(Raportu spec. a „Gaz. Trans.”)

Bucuresci, 6 Mai n. Tôte strădele principale pavoasate cu drapele naționale. Deși ploia curgea mereu și vēntulu bătea rece, piața st. George era pe la 2 ore p. m. plină delune.

Comitetulu Ligei primitu cu aclamațiã. Cortegiulu se formezã. Tôte secțiunile cu stindardele lor, participanții cu cocarde se înșiruesc rēnduri-rēnduri. Cortegiulu pare nesfirșitu.

Preșenți la 15 000 omeni. Cele vr'o 40 stindarde dau cortegiulu in fâșiere imosantă. Trecēndu spre Băile Eforiei, localulu intrunirei, cortegiulu este aclamatu cu urale nesfirșite de publiculu privitoru din balcōne.

In apropierea Bulevardulu cortegiulu se opresce. Corulu de 200 studenți, acompañați de toți asistentii, ințonezã „Deșteptă-te Române” și „Fii ai României”. De aci la Eforiã necontentiu aclamați. Sala Eforiei ticșitã de lume. Imensa majoritate rămasă pe Bulevardu, unde totu timpul adunării din lăuntru, inținde Hora in mai multe cercuri.

In salã vorbescu inre alții fostulu ministru Urechia, deputații Costaforu, Grădișteanu, Mișu, Sculescu etc. Aplause și entusiasm fără sēmēnu. Ure hiã propune și adunarea primesc cu entusiasm o moțiune de protestare in contra procesulu pentru Memorandulu și de simpatia pentru Români din Transilvania.

Adunarea ridicată, cortegiulu se formezã de nou, pornindu la statua lui Mihaiu Vitezulu. Aici erăși discursuri, aplause; de aici la Ligã, unde Periețianu-Buzău, aclamatu de manifestanți. le adresezã din balconu o scurtã alocuțiune patrioticeã. Lumea aplaudă și strigã urale frenetice, apoi se risipesce.

Tôte petrecute in ordine perfectã.

AVISU!

Comitetulu partidulu naționalu românulu din Transilvania și Ungaria a instituitu pentru durata procesulu cu „Memorandulu” unu birou de presă sub conducerea membrilor sêi Dr. V. Lucaciu și Septimiu Albini.

Menirea acestui birou este a servi cu informațiuni obiective publiculu mare și mai virtosu diaristice din străinătate. Tocmai de aceea comitetulu din a sa parte declarã, că numai acele informațiuni diaristice se potu privi de autentice, cari voru fi date de acestu birou de presă, după ce din experiența trecutulu s'a pututu convinge, că tôte faptele vieții publice românesci din partea presei maghiare din patrie au fostu prezentate denaturate.

Biroulu de presă din partea sa e gata a servi cu informațiuni detaiate tuturor celor, ce doresc să le aibã, și invitã la sine cu tōtã pretinã pe toți diaristii străini, ca pe oșpeți.

Biroulu de presă își are localulu la „Hotelulu Biasini” etagiulu I Nr. 6 și 7.

CLUȘIU, 4 Mai n. 1894.

Dr. Vasilie Lucaciu. Septimiu Albini.

Adunarea de protestare din Arad.

(Raportu specialu alu „Gaz. Trans.”)

Arad, 3 Mai 1894.

Onorată Redacțiune! Din telegramele trimise este deja cunoscutu cetitorilor venerabilulu diaru „Gaz. Trans.” rezultatulu imosantei adunări naționale-bisericesci, ce s'a ținutu aici astăđi in 3 Mai n. c. Pentru completare grăbescu de-ocamdatã a adauge următorele:

Adunarea s'a începutu la orele 11¹/₂ a. m. in preșența unu publicu de peste 10.000. Din cauza marei aglomerațiuni de popor, adunarea a trebuit să se ținã sub cerulu liberu, in piēta mare, dinaintea bisericei catedrale române. Conformu programei, adunarea a fostu deschisã de venerabilulu protopopu alu Aradulu, Moise Boeșianu, peste alu căruia capu deșu au trecut 70 de primãveri, in inimã însu este tinēru, precum forțe bine a dovedit-o acestã și entusiastulu sēu discursu de deschidere, rostitu cu acestã ocaziune.

Dupã deschidere a urmatu constituirea biroulu. S'a alesu președinte d-lu Dr. Lazaru Petco, er vice-președinti d-nii protopopi: Moise Boeșianu și Georgiu Telescu; secretari d-nii: Romulu Chorogariu și Drd. N. Telescu.

Primulu vorbitoru a fostu președintele Dr. Lazaru Petco, care la finea discursulu sēu a propus alegerea unei deputațiuni, care să mērgã la P. S. Sa d-lu Episcopu Meșianu pentru a-i cere binecuvēntarea arhierescã asupra lucrãrilor adunării. Comisiunea s'a și alesu in persoane d-lor protopopi: Moise Boeșianu din Arad, Ionu Popu din Chereșuș, Voicu Hamsea din Lipova, Traianu Puticiu din Timișoara etc.

Deputațiunea a și plecatu numai decãtu la Episcopulu, a căruia binecuvēntare o ceru prin grainulu protopopulu M. Boeșianu. Prea Sãntia Sa primi cu multã bunã-voință deputațiunea, dete arhierescã binecuvēntare asupra lucrãrilor adunării și-și esprimã bucuria pentru splendidele dovede de interesu, ce manifestã poporul din provinciã față cu importanta causã a proiectelor de reformã bisericescã ale guvernulu. In fine inaltulu prelatu promise grațiosulu sēu sprijinũ in camera magnaților, unde, in unire cu alți prelați români de ambele confesiuni, declarã că va lupta in sensulu dorinței credincioșilor sēi. Cu acestea deputațiunea se re'ntorse in mijloculu adunării.

In timpul câtu deputațiunea petrecu la Ilustritatea Sa d-lu Episcopu Meșianu, se rostirã entusiaste vorbiru din partea d-lor Dr. Georgiu Popa și Vas. Mangra. Deputațiunea raportã apoi despre rezultatulu audienței sale la ilustrulu arhieru, la a căruia adresã mulțimea erupse in însuflețite și nesfirșite urări de „să trăescã”.

Se urcă din nou la tribunã călugarul Mangra, care propuse să se voteze o adresã de aderență Maiestății Sale. Adunarea a eruptu in urări de „să trăescã” la adresa Maiestății Sale, după care a cântatu cu multu entusiasm imnul împărătesc „Dōmne ține și protege” etc.

S'a votatu după acestea următorulu proiectu de:

Resoluțiune.

I. „Poporul român din țerile de sub corōna sfântulu Stefanu, care vēcuri de arēndulu și-a dat și este gata in totu momentulu a-și da avutul și sângele sēu pentru tronul și patriã, pretinde a fi respectatu ca individualitate naționalã, egalã îndreptățitã cu tradițiunile, obiceiurile și aședēmintele sale religioșe.

II. „Proiectele de legi bisericesci ale guvernulu, in specialu proiectulu pentru cãsētoria civilã nu numai atacã și vatēmã principiile și dogmele bisericeii, care inaintea statulu trebuie să aibã valōre de venerațiune pentru moralitatea lor, der ele se împotrivesc principiulu justiției, violentându libertatea conștiinței și desființându autonomia bisericeii naționale garantatã prin legile fundamentale ale statulu.

„Din aceste motive adunarea protestezã sərbătoreșce in contra proiectelor de legi politice-bisericesci ale guvernulu, in specialu in contra proiectulu de lege pentru cãsētoria civilã, și rōgã pe Preșințiții metropoliți și episcopi ai bisericeilor românesci, ca cu tōtã energia să lucre in contra lor până și la treptele tronulu.

III. „Adunarea enunță solidaritatea cu celelalte naționalități, cari se luptã pentru sfântã causã a bisericeii lor, și care in urma proiectelor de legi politice-

bisericesc ale guvernului au ajuns în situație identică cu cea a poporului român.

IV. „Președintele adunării este însărcinat să comunice hotărârile acestor factorilor competenți.

Dr. Lazăr Petco,
președintele adunării.

Romul Ciorogariu,
notar.

După votarea acestei rezoluții, mulțimea părăsind de însuflețire adăncă întonă imnul „Deșteptă-te Române”, pe care credeam că n'are să-l mai sfârșescă.

Urmă cetirea telegramelor de felicitare, dintre care cele mai multe fură dela indiviți și corporațiuni sârbesci, apoi din Croația etc. în număr de peste 100.

Președintele Petco a închis după acestea adunarea, 6r V. Manșra a propus și adunarea a primită cu entuziasm, ca să meargă la episcopul pentru a-i face ovațiuni. Numai decât se formă un grandios conductă, care cu cântecul „Deșteptă-te Române”, încep să cuture oreșul de-alungul. Entuziasmul nu se poate descrie. Conductul se opri în fine înaintea rezidenței episcopesci. După frenetice strigări de „să trăiescă”, episcopul apăr la ferestră. Publicul îl aclamă din nou, 6r înaltul arhieru, într'un discurs plin de cele mai nobile și mai frumoșe sentimente naționale, mulțumi cu căldură pentru nouele dovești de aderență și devotament.

Cu acestea mulțimea se împrăștiă. Pot să spun fără temere de-a fi desavuat, că în toate privințele adunarea a avut un succes strălucit. Animația a fost la culme și publicul român s'a despărțit încântat.

Corăsp.

Protestul dela Iași.

Despre decursul marelui și importantului meetingu dela Iași, ce s'a ținut 6r, din cauza lipsei de spațiu nu putem da acum raport amănunțit. Lăsăm însă să urmeze protestul, ce s'a făcut din partea acelu meetingu. 6tălu:

Meetingul luând cunoștință de nouă situație, ce i s'a creat Națiunei-Române peste munți, prin procesul Memorandului;

Considerând, că Memorandul s'a făcut în urma concluderii și a imputărilor din partea Reprezentanței-Naționale și că a fost așternut tronul de o delegație de mai multe sute de reprezentanți, că Reprezentanța-Națională a aprobat unanim Memorandul în întreaga lui formă și cuprins;

Considerând deci că Memorandul, așternerea lui la tron, tipărirea și răspândirea lui sunt fapta Națiunei-Române întregi de peste munți, 6r nici de cum numai acelor, căi sunt improcesuați;

Având în vedere, că, în procesul pentru Memorandul, Maghiarii vor să condamne o națiune întregă din stat, lucru ne mai pomenit în istoria popoarelor, și că această condamnare vor să o facă pe o cale pedică fără a-o asculta, ceea-ce ar constitui o pură asasinare.

Considerând, că în acest chip procesul se schimbă într'un act de decapitare și exterminare de rasă;

Considerând că Maghiarii pentru a pute săvârși acesta au recurs de timpuriu la mijlocele cele mai perverse, strămutând Curtea cu jurați din Sibiu, oraș locuit de diverse naționalități, la Clușiu, oraș locuit de Maghiari;

Considerând, că în chipul acesta Maghiarii sunt și acuatori și singuri judecatori în propria loră cauză;

Având în vedere, că Maghiarii nu numai ca guvern, 6r și ca simpli cetățeni și-au arătat sentimentele loră față cu Românii prin devastările vandalice a locuințelor conducătorilor români, la Turda, Șimleu și Arad, a palatului episcopului român și chiar a catedralei române dela Oradea-mare, 6r în special Maghiarii din Clușiu și-au arătat sentimentele loră, când au bombardat cu pietri

o adunare a Românilor din Clușiu și prin condamnarea constantă a Românilor la pedepsele cele mai grele în procesele de presă pentru apărarea drepturilor naționale;

Având în vedere că în asemenea procese în Ungaria, în general și în special în procesul Memorandului nu mai pôte fi vorba de judecată după principii de drept, ci de o decapitare sau executare după instincte și ură de rasă;

Considerând, că Memorandul nu cuprinde decât o plângere adresată tronului pentru a arăta suferințele Românilor;

Considerând, că Maghiarii au condamnat la grele închisori pe autorii cunoscuți Replăce, pentru ca Românii să nu mai îndrănescă a se plânga lumea civilizat de barbariile ce le suferă din partea Maghiarilor, 6r acum prin procesul Memorandului vor să despoe pe Românii și de dreptul de a se plânga la capul statului;

Considerând în fine, că Maghiarii atâtu ca cetățeni persecută toate națiunile nemaghiare din stat, și pe Românii mai ales, prin acte de vandalism și barbarie, cât și ca guvern prin legi excepționale de opresiune și nimicire pe toate terenurile: bisericești, culturale și economice, și prin acte de violență și chiar ucideri la cea mai mică ocaziune;

Pe baza acestora Meetingul

Constatând

că Maghiarii tind la exterminarea națiunei române din Ungaria; că pentru a pute opera acesta în tăcere, în ascuns în parte au suprimat deja, 6r prin procesul Memorandului vor să suprimă cu totul unul din cele mai elementare drepturi recunoscute și în statele absolut barbare, dreptul de a se plânga cetățenii de suferințele loră:

In fața acestora

Meetingul protestă solemn contra procesului Memorandului, și declară: Până când Românii din Ungaria nu vor fi puși în posesiunea de egale drepturi politice și nu li-se va lăsa neatinsă dezvoltarea pe toate terenurile, Românii din România liberă nu vor pute sta la nici o împregiurare alături de dușmanii fraților loră de peste munți, și prin urmare și ai noștri;

Ne declarăm solidari cu frații noștri de peste munți și-i încurajăm la luptă neînfrântă, căci cu ei este dreptatea și ală loră va fi și triumful.

Inferăm înaintea lumii civilizate actele de barbarie ale Maghiarilor, rușine a secolului în care trăim și pericolă permanentă pentru pacea Europei, a civilizațiunei și dezvoltării liniștite a popoareloră din partea orientală;

Apelăm la presa tuturor popoareloră culte ca să de marele și luminatulă său ajutoră celei mai drepte cauze, care este a Româniloră din regatulă ungar.

Facem apelă la bărbații noștri politici din țară și la bărbații politici ai Europei ca să nu lase ca în secolulă civilizațiunei și umanității luminate să se atenteze sub ochii loră la viața unui poporă, care aproape de două mii de ani stă santinelă neadormită la porțile Europei, și care și a pusă totă-deuna, celă dintăiu, peptulă contra hordeloră barbare ce au sguđuită Europa și au amenințat civilizațiunea ei;

Apelăm la Maestăea Sa Regele nostru. ca să-pună cuvântulă său de bună amică la Maestăea Sa Impăratulă Austro-Ungariei, pentru Românii din Ungaria, acelu poporă, care în timpurile cele mai grele i-a fost stălpă neclintită ală tronului, și braț neînfrântă pe cămpulă de sângeră, să-și aducă aminte de această credință și să nu o respălătescă lăsându-i pradă furiei aceloră, care l'au detronat,ă, dimpreună cu totă dinastia, și să-i amintescă Maestății Sale, că nu numai bunele dispozițiuni ale tuturoră Româniloră, 6r și pacea Orientului depindă acum dela înalta sa voință.

Dela Curtea cu jurați.

(Telegr. part. ale „Gaz. Trans.”)

Clușiu, 7 Maiu, orele 10 a. m. 6r și ađi au sosită peste 4000 de țărani români, însoțiți de numeroși cărturari. Ordinea dintre țărani români e de totă esemplară.

Procesul s'a început la orele 8¹/₂. Acușății și apărătorii s'au prezentat la „Reduță” între cele mai entusiaste urări de „să trăiescă”, eșite din pepturile a mii de țărani români din toate unghiurile Ardealului, Banatului și Țerei unguresci. Țărani români erau înșirați pe ambele părți ale stradeloră până la „Reduță”, formândă astfel ună imposantă cordonă, printre mijloculă căruia trecură acușății și apărătorii loră.

Clușiu, 7 Maiu, 10 ore 15 min. Compunerea juriului urmază greu. Mulți jurați sunt absenți.

Acușății în număr de 20. Apărătorii sunt: Dr. Frâncu, Dr. Aurelă Isac, Dr. Stefanovič, Dr. A. Mureșianu, Simeonă Damănu, Dulla, Dr. Pap. Crișia (?), Dr. Bunea, Dr. Gavrilă, Petru Truța, Dr. Branice, Roșiu, Dr. Petrovič, Fainor (?) Hossu Longin, Dr. Moldovan, Dr. A. Hossu, Dr. Ilea, Coriolană Brediceanu.

Entuziasmulă poporului mare, — se pörta cu demnitate și mândriă națională.

Clușiu, 7 Maiu, orele 4 p. m. Constituindu-se Curtea cu jurați, se puse în discuțiune **cestiunea limbei** și din nou cestiunea talmăciului, contra căruia acușății și apărătorii loră protestază mereu pe motivulă, că e insuficientă și necapabilă.

Se combate cu bărbăție **decisiunea privitoare la neadmiterea apărărei în limba română**. A vorbită Brediceanu, Tripoș, Popă, Isac, Branice. În fine Mureșianu protestă solemn în contra încălcării dreptului de limbă din partea tribunalului.

Retrăgându-se, tribunalulă decide asupra cestiunei de competență, **pe care o respinge**. Frâncu anunță nulitate. Urmază depunerea jurămentului juraților.

Sedinta viitoare dimineță.

CRONICA POLITICĂ

— (25) Aprilă.

Din incidentulă începerii pertractării asupra proiecteloră bisericesci politice în camera magnaților s'au celebrat liturghii publice și s'au ținută predice în contra căsătoriei civile în mai multe biserici catolice. În biserica plebaniei totă ziua a fostă espusă aureola și în fiă-care oră s'a ținută câte o liturghiă.

Foia oficiosă sârbescă din Belgradă publică alaltăeri numele aceloră juđi de tribunală, care suntă depuși din postulă loră, din cauză, că au atacat legalitatea ucazului regesc, prin care s'a reimpatriat Milan. Guvernulă e hotărît, de a susține prin toate mijlocele vada regelui.

Guvernulă rusescă a abđiș dela planulă de a face navigabilă brațulă Dunării la Kilia. Din contră însă ministrulă de resbelă a propusă construirea mai multoră linii ferate în direcțiune vestică și sud-vestică.

În săptămăna viitoare va visita flota engleză a mării mediterane porturile de mare, austriace și italiene. Mai întâi va cerceta Venetia și apoi pe rând celelalte porturi mai însemnate ale mării mediterane.

Diarului „Swoboda” i-se anunță din Constantinopole, că patriarculă ecumenică a convocată Sămbăta trecută ună mare sinodă, în care s'a hotărîtă unanim,

ca să protesteze în contra Iradei Sultanului în cestiunea episcopiloră bulgari, 6r cendă, că Irada stă în contradicere cu canoanele bisericei orientale, deorece, deoparte exarchulă trebuie să aibă reședința s'a în Bulgaria, de altă parte, pentruă guvernulă nu are dreptulă de a denumi episcopi fără învoirea patriarcului. Serisirea de protestare s'a trimisă numai decâtă ministerului de justițiă. — „Pol Cor.” află, că patriarculă ecumenic, în urma Iradei Sultanului, prin care s'au denumit doi noi episcopi bulgari pentru Macedonia, și-a dat demisiunea.

Telegr. part. a „Gaz. Trans.”

Bistrița, 5 Maiu*). Domide și Tripoșă au plecată ađi petrecuți de mii de Românii din Bistrița și comitată. Suita de inteligenti, țărani și țărance române, care veniseră cu mulțime de buchete, era mărăță. La plecare dela locuință și la gara din Bistrița se rostiră vorbiri însuflețitoare. Pe drumă acușății fură la toate stațiunile și în decursulă călătoriei viu și entuziasmată aclamați de mulțimea de popor, ce le eșia spre întâmpinare. Poporulă saluta cu lacrimi în ochi. Însuflețirea de nede crisă.

SCRIRILE ȚILEI.

— 25 Aprilă.

Parastasi pentru Barițiu. Săptămăna trecută s'au ținută în biserica română din Gröveri două parastase pentru odihna sufletului regretatului George Barițiu. Unul, precum scimă, s'a ținută Joia trecută. Acesta a fost din partea familiei. Ală doilea parastasi s'a făcut din partea Comitetului parochială din cetatea Brașovului, alaltăeri, în ziua S-lui George. Parastasiulă a fost oficiat de venerabilă protopopă onorară Bartolomeiu Baiulescu, care cu asta ocaziune rosti o frumoșă cuvântare, în care accentuă pietatea și recunoștința, ce o datoresc Românii brașoveni memori scumpe a neuitatului George Barițiu.

Alegerea de medic de cerc în Șercaia. La 1 Maiu n. c. s'a săvirșit alegerea de medic pentru cercul Șercaei din comitatul Făgărașului, fiindă ales prin aclamațiune d-lă Dr. Pompeiu Germană, fiulă d-lui parochă Ioană Germană din Sămboteculă de Cămpă, ună tineră distinsă și cu bogate cunoștințe în ale medicinei. Despre decursulă alegeri ni-se raportă următoarele: „Au candidat pentru această postă cinci inși, între care 2 Românii și 3 streini. Delegații comuneloră, în număr de 72, s'au prezentat la alegere aproape toți, afară dora de 2—3 inși, manifestând ună interesă forte viu față cu rezultatulă acestei alegeri. După o consfătuire prealabilă, alegătorii se uniră în părerea, că alegerea să se facă prin aclamațiune. Astfelă actulă alegeri, condus cu multă simț de dreptate de d-lă primpretore Al. Belle, se săvirșă forte iute, fiindă aclamată d-lă Dr. P. Germană. D-sa are să fiă întâmpinată cu multă dragoste și bunăvoință din partea locuitoriloră din acestă cerc, care mai toți suntă Românii. — X.”

Adunarea generală a reuniunei învățătoriloră gr. or. români din protopresviteratele din drepta Mureșului, aparținătoare la jurisdicțiunea Consistoriului eparchială din Arad, s'a ținută Vineria trecută în sala mare a seminarului diecesană din Arad, conformă programei publicate. Adunarea s'a ținută sub presidulă d-lui profesoră Teodoră Ceotea și a fostă cercetată de ună numără mare de învățători. În ședința ținută înainte de amăđi a binevoită a participa la această adunare și Pré Sănția Sa părintele Episcopă ală Aradului Ioană Meșiană. La discursulă de bineventare rostit de președintele adunării, P. S. S. răspunde prin ună frumoșă și binesim-

*) Sosită sêra târđiu, după încheierea șăei. — Sed.

titu discursu, in carele imbarbatandu pe d-nii invetatori la activitate neobosita intru implinirea sublimiei lor misiuni, implora binecuvantarea Cerului asupra activitatii scolilor noastre confesionale. Din raportul comitetului centralu se pote constata, ca atat comitetulu, catu si subreuniunile au dezvoltat multa activitate intru promovarea causei invetamentului. Disertatiunile tinute au fost bine lucrate si au fost ascultate de adunare cu multa placere. In sedinta de inainte de amez d-lu Nicolau Stefu din Aradu a cantatu mai multe cantari liturgice cu scolarii; er dupa terminarea sedintei de dupa amez corulu seminariulu sub conducerea d-lui profesor Valeriu Magdu a cantatu doue cantari bisericesci si mai multe cantari populare cu multa precisiune — dice „Bis. si Scola“.

Avansamentul in armata. Printre cei avansati cu ziua de prima Mai in armata mai sunt urmatorii Romani: La infanterie: capitanulu de cl. I. Ioanu Teodorovici din Timisoara a fost numitu maioru; au mai fost apoi numiti capitanii: locotenentii Alexandru Bandianu in statulu major generalu, Basiliu Pucarin in reg. de inf. 66 si Mihailu Petroviciu la reg. 46 de infanterie; sublocotenentii: Alexandru Birla la reg. de inf. 43, Mironu Serbu la reg. 33, C. Popoviciu la reg. 33 si Vasilu Henzel la reg. 61. La artilerie: capitanu: locotenentulu Vasilu Eremici dela reg. de art. 21. In fine oficialulu militaru cl. II. Aronu Lupeanu din Sibiu a fost numitu oficialu cl. III.

Ministrulu de comertiu a dispusu, ca de acum inainte se se inmaneze epistolele esprese numai in timpul dela 6 ore dimineata, pana la 9 ore sera, er in timpul de nopte numai in acelu casu, decu persoana ce expedez epistola va cere-o espresu, scriindu pe partea din sus a scrisorei deasupra

pra titulei cu litere mari si subtrase cuvintele „se se inmaneze si nopte.“

Cununia. Vineri in 22 l. c. s'a celebratu in biserica gr. or. din Doboli inferioru, cununia d-lui George I. Szeitanu cu d-sora Ana M. Petru.

Instalarea episcopului gr. or. din Bacs, German Opacici, s'a indeplinitu in 5 l. c. de catre patriarhulu Brankovici in asistenta splendida a unui publicu numeros.

Maialu. Tinerimea romana din Oradea mare va arangia la 14/26 Mai 1894 un maialu in sala scaldatoarei „Felix“, in favorulu studentilor romani lipsiti de mijloce din Oradea-mare. Inceputulu la 4 ore d. m. Pretulu de intrare: pentru persoana 1 fl., pentru familie 3 fl. Ofertele generose se primescu cu multamita la adresa lui Ioanu Rațiu stud. juristu in Oradea-mare (Kofarago utca 858 sz.), si se voru chita pe cale publica.

Concertu. Corulu plugarilor romani din Socodoru arangiaz sub conducerea invetatorulu Georgiu Papp, in 1/13 Mai 1894, in localulu scolei a II-a din locu, un concertu impreunatu cu jocu, in favorulu fondului seu. Inceputulu la 8 ore sera. Pretulu de intrare: de persoana 50 cr., de familie dupa placu. Sub pausa se voru juca „Batuta“ si „Caluseriulu“. Ofertele, precum si suprasolvirile se voru cuita pe calea publicitatii.

Programa: 1) „Christosu a inviatu“, de Vorobchievici, cvartetu barbatescu. 2) „Cuventu de deschidere“, rostitu de conducetoriulu corului Georgiu Papp. 3) „Eta ziua triumfala“, de V. Humpel, cvartetu barbatescu. 4) „Sergentulu“, poesie de V. Alexandri, declamatu de coristulu Pavelu Sumandanu. 5) „Lume Lume“, de I. Vidu,

cvartetu barbatescu. 6) „Mosu Martinu“, poesie de I. Grozescu, declamatu de coristulu Ioanu Nadabanu. 7) „Serenadu“, de Marchner, cvartetu barbatescu. 8) „Mama lui Stefanu celu Mare“, poesie de D. Bolidinenu, declamatu de corist. Petru Sfaraila. 9) „Uita mama“, de Dima, cvartetu barbatescu. 10) „Despre superstitiuni“, trilogu predatu de coristii Ioanu Otava, Ioanu Dehelu si Nicolae Sumandanu. 11) „Din sedetore“, de I. Vidu, cvartetu barbatescu. 12) „Trompetele“, marșu romana de I. Vidu, cvartetu barbatescu.

Literatură.

A aparutu Nr. 20 din foia literara germana „Neue Revue“ cu urmatorulu cuprinsu: L. Fleischner: „Die Universitäten und die Volksbildung“. I. Pap: „Allerlei Kühnheit“. I. Ofner: „Richard Loening's Hamlet.“ Inauth: „Paradies-Villa. Theater. Was sollen wir lesen. Miniaturbilder.“

Numerulu 4 (de Pasci) alu „Revistei Contemporane“ contine urmatorulu sumar: „Poezii si prosatorii nostri, de Octavu. — „Impresiuni“, de Ilie Demetrescu. — „Scriitorii, Diaristii si publiculu actualu“ de Red. — „Babiloniade“, versuri de Ilie Demetrescu. — „Varietati“ de Toreadore. — „Sciri literare—artistice, — Bibliografia de Perce-Neige. — „Recreatii“ etc. Exemplarul 15 bani. — Abonamentulu 4 lei pe anu la editie ordinaru si 10 lei la editie de luxu. Biroulu: Calea Mosiloru 251, Bucuresti. Abonatii pe unu anu primescu ca premiu doue volume din scrierile d-lui Ilie Demetrescu.

Schite, de I. C. Panțu. (In plasă; In Baltă; Cale grea; La Coda; La carciama lui Tiriplicu.) O broșura formatu micu de 112 pag. Se pote procura la libraria N. I. Ciurcu, Brașov, cu 30 cr.

In Cernaui a aparutu: **Novela d' castelu,** poesia, de T. Robeanu. Reproductia din „Gazeta Bucovinei“.

Compasu romanescu de Petra-Petrescu, de vandare la autoru in Brașov la 55 cr. franco.

Povestiri de Petra-Petrescu a 80 cr. francate. De vandare la administratia nostra.

Linistea Casei, romanu de I. C. Panțu, formatu mare 203 pagini. Costu 60 cr.

Logofetulu Matel, novela de I. C. Panțu, formatu mare 105 pagini. Costu 40 cr.

Inteleptulu Arkir si nepotulu seu Anadamu, de Antonu Panțu. Pretulu 10 cr.

DIVERSE.

Meritulu universitatilor din Oxfordu si Cambridge. Unu jurnal englezu a cercatu se vadu, careia din aceste doue celebre universitati ii revine meritulu luandu dreptu basu numerulu omenilor ilustri, cari le-au frecventatu. Cercetandu lista formatu, iatu ce a gasitu: Decu Oxfordu se pote mandri cu Shelley si Swinburne, Cambridge la rindulu seu ii pote opune pe Byron si Tennyson; — pe cand Oxfordu are pe Hobbes, Locke, Adam Smith, Bentham, — Cambridge are pe Bacon, Newton, Darwin; decu celu dintaiu are pe Catham, Fox, Peel, Gladstone, Cambridge posedu pe Cromwel, Walpole, Pitt, Palmerston. S'ar pareu, ca cea din urma universitate trebuie se cedeze. Cu tote astea se scie catu e de greu se stabilesci meritele dupa cari unu omu se se potu numi ilustru si deci se potu figura in lista de mai susu.

Proprietaru: **Dr. Aurel Muresianu.**
Redactoru responsabilu: **Gregoriu Maioru.**

Cursul la bursa din Viena.
Din 5 Mai 1894.

Renta ung. de aur 4%	119.20
Renta de corone ung. 4%	95.20
Impr. cal. fer. ung. in aur 4 1/2%	126.70
Impr. cal. fer. ung. in argint 4 1/2%	102. —
Oblig. cal. ter. ung. de ost. I. emis.	123.50
Bonuri rurale ungare	95.70
Bonuri rurale croate-slavone	—
Imprum. ung. cu premii	152.70
Losuri pentru reg. Tisei si Segedin.	143.25
Renta de hartie austr.	96.55
Renta de argint austr.	98.40
Renta de aur austr.	120.20
Losuri din 1860	146.50
Actii de-ale Banței austro-ungara	993. —
Actii de-ale Banței ung. de credit.	428.75
Actii de-ale Banței austr. de credit.	353.75
Napoleonori	9.93
Marc imp. ger.	61.17 1/2

London (lire sterlinge) 124.90
Rente de corone austr. 97.90

Cursulu pieței Brașov.
Din 7 Mai 1894.

Banote rom. Cump.	9.85	Vend.	9.90
Argint roman. Cump.	9.80	Vend.	9.85
Napoleon-d'ori Cump.	9.88	Vend.	9.92
Galbeni Cump.	5.85	Vend.	5.90
Ruble rusesti Cump.	—	Vend.	—
Marci germane Cump.	60.80	Vend.	—
Lire turoesti Cump.	—	Vend.	—
Seris. fonc. Albina 5%	—	Vend.	—

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei“ a 5 cr. se potu cumpara in libraria Nicolae Ciurcu.

Curata reciprocitate. — Fara actionari.
Totu venitul revine celoru asigurați.
Celu mai mare si bogatu institutu de bani din lume.
Fondulu de asigurare **907 milioane franci.**

The Mutual
societate de asigurare pe viata din New-York
fundata 1843.

Asigura viața după modalitățile cele mai diferite și mai favorabile.

Cu prospecte și cu cele mai bune informațiuni servese:

Subdirecțiunea Ardelena sen agentura principala locala
Brașov, ulița Neagra Nr. 45.

INSTITUTULU DE CREDITU ȘI DE ECONOMII
„ALBINA“
FILIALA BRAȘOVU,

Recomandam P. T. public pentru plasare de capitale
Scrisurile fonciare de 5%
ale **„Albinei“** inst. de cred. și econ. in Sibiu.
Acelea sunt emise in bucati a fl. 1000 și fl. 500 și se fructifica cu **netto 5% fara nici unu scadement.**

Cuponii de interese se rescumpara la jumtate de anu la 1 Ianuarie și 1 Iulie la casella institutului din Sibiu și Brașov și la „Pester ung. Commercial-Bank“ in Budapesta **fara nici unu scadement și liber de ori ce provisiune.**

Pentru fructificarea punctuala și rescumpararea scrisurilor fonciare garantaza:

- 1. Ipotecile,** care in sensulu legel pentru scrisuri fonciare coperirea detentorilor de scrisuri fonciare și ascurate prin intabulare in cartile funduare in favorulu acelu, asupra carora se emit scrisuri fonciare pana la maximum 1/3 a valorei de pretuire, ceea ce se confirma prin controla Comitetului de supraveghiere pe flă-care seris fonciar emis.
- 2. Fondulu de garantie de fl. 200,000** specialu al scrierilor fonciare, preserisu de legea amintita pentru mai mare siguranța a detentorilor de scrisuri fonciare, care fondu e detașatu din capitalulu de acțiuni alu institutului.
- 3. Tota** cealalta avere a institutului inclusive fondulu de rezervu.

Scrisurile fonciare de 5% ale **„ALBINEI“** atat cu privire la siguranța lor absoluta, cat și ca una din chartiele indigene cele mai fructifere se recomanda deci de sine pentru plasarea de capitale, de bani pupilari, fonduri publice și private etc. și le vindem pe cat ajunge provisiunea lor in cursul de marfa al bursei din Budapesta.

La cumpararea unei cantitati mai mari le oferim in cursul mijlociu.

„ALBINA“
institut de credit și de economii
FILIALA BRAȘOV.